

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 12. september 2012 truffet vedtak i

Sak nr: 25/12 (arkivnr: 201200400-12)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Björg Tørresdal

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak: Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 12. mars 2012 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt tingrettsdommer B som ved brev av 27. mars 2012 har avgitt uttalelse. Både klager og innklagede har innsendt ytterligere brev av henholdsvis 10. april og 11. april 2012. Domstolleder ved X tingrett er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Klager er advokat, og var den 9. mars 2012 forsvarer for en person som var tiltalt for kjøring i alkoholpåvirket tilstand. Til stede i salen var foruten klager og innklagede; meddommere, aktor og to praktikanter fra tingretten. En annen dommer ved tingretten, dommerfullmektig C, hadde tidligere avsagt en kjennelse som omhandlet førerkortbeslag for den tiltalte. Klager ønsket å dokumentere fra denne kjennelsen under hovedforhandlingen og det oppsto i den forbindelse ordveksling mellom forsvarer og tingrettsdommer B.

Klager – advokat A – har i hovedsak vist til følgende:

Da forsvarer ba om å få dokumentere slutningen i kjennelsen under hovedforhandlingen, uttalte innklagede at kjennelsen var uten relevans og kom videre med uttalelse om at han hadde avlagt sin juridikum i 1974 før dommerfullmektigen som hadde avsagt kjennelsen var født.

Han skapte derved inntrykk av at dommerfullmektigen var inkompetent. Uttalelsen var egnet til å undergrave hennes myndighet og kompetanse overfor andre aktører i rettsvesenet samt overfor andre ansatte ved tingretten. Innklagede har dermed svekket tingrettens anseelse generelt og dommerfullmektigens anseelse spesielt. Dersom dommerfullmektigen på et senere tidspunkt skulle gjennomføre en sak med de samme meddommerne, vil hennes anseelse hos disse kunne være svekket.

Klager tok også opp hendelsen med innklagede i en etterfølgende telefonsamtale. Innklagede uttalte da at han ikke trengte råd fra klager og at klager burde roe seg ned. Han sa også at dommerfullmektigen ikke skulle arbeide ved X tingrett i evig tid og ga på den måten indirekte uttrykk for at det ikke spilte noen rolle hva han hadde sagt om dommerfullmektigen.

For øvrig er innklagede en erfaren dommer og det kan ikke ha kommet som en overraskelse på ham at en forsvarer ville ønske å dokumentere slutningen i kjennelsen. Klager viser for øvrig til tidligere klagesak (2002), der det er beskrevet at tingrettsdommer B skal ha uttalt følgende til en advokat: " Det var da en frisk uttalelse fra en ung advokat til en som har vært dommer i over 15 år."

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Etter at aktor hadde holdt sitt innledningsforedrag fikk klager ordet til merknader og sa at han ønsket å fremlegge kjennelsen om førerkortbeslag. Innklagede sa at dette ikke var nødvendig fordi alle bevis og vitner ville bli ført under hovedforhandlingen. Klager fastholdt flere ganger at han ønsket å dokumentere avgjørelsen og fikk frem at det var en dommer ved tingretten som hadde opphevet politiets førerkortbeslag.

Slik innklagede husker ordvekslingen spurte han til slutt hvem som hadde behandlet saken, og fikk til svar at det var den aktuelle dommerfullmektigen. Deretter sa innklagede at han hadde vel vært jurist lenger enn hun hadde levd, mens klager repliserte at dommerfullmektigen kanskje hadde en nyere eksamen. Forhandlingene fortsatte uten at det oppstod misstemning i retten.

Klager kontaktet innklagede pr. telefon noe senere og tok opp at uttalelsen i retten ville være problematisk for dommerfullmektigen dersom hun skulle være dommer sammen med de meddommerne som hadde vært til stede. Innklagede svarte da at dette neppe er stort problem fordi dommerfullmektigen snart ville være ferdig som dommerfullmektig. Etter hvert sa innklagede at han ikke trengte noe råd fra klager og at de ikke skulle snakke mer sammen siden dommen ikke var avsagt.

Innklagede vurderer det slik at hendelsen må anses "oppgjort på stedet" og at klager gjør for mye utav en liten episode i hverdagen. Innklagedes bemerkning var et utslag av at han ikke forsto at klager ikke ville godta at den aktuelle kjennelsen ikke var noe bevis i saken som var til behandling. Det endte for øvrig med at klager fikk dokumentere fra kjennelsen.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Klager har anført at dommeren har opptrådt i strid med god dommerskikk i forbindelse med hovedforhandlingen i en straffesak. Det er konkret vist til en uttalelse han kom med da forsvareren ønsket å fremlegge slutningen i en kjennelse som en av dommerfullmektigene i domstolen hadde avsagt. Klager har anført at dommerens uttalelse fremstår som krenkende både overfor domstolen og den aktuelle dommerfullmektigen.

Det fremgår av forarbeidene til domstoloven hva som skal være retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd. Utvalget viser bl.a. til Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 199 hvor følgende er uttalt:

”God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning. Videre vil spørsmål om brudd på god dommerskikk kunne komme inn i forbindelse med vurdering av hvordan saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptrer sendrektig, er dårlig forberedt til møter og mangler organisering av forberedelsen til rettsmøter osv. ”

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne.

Dette fremgår både i lovforarbeidene og Etske prinsipper for dommeratferd, pkt 1. Grunnleggende krav, som lyder slik:

"En dommer skal opptre i samsvar med loven, rettsordenen og god dommerskikk, og slik at han eller hun gjennom sin atferd fremmer den alminnelige tillit til domstolene."

Tilsynsutvalget legger til grunn at det oppsto en diskusjon mellom klager og innklagede om slutningen i en kjennelse kunne fremlegges som bevis i saken. Etter at B hadde spurt hvem som hadde avsagt kjennelsen, uttalte han at han fikk sin juridikum i 1974, før dommerfullmektigen som hadde truffet avgjørelsen var født. Dette ble uttalt under hovedforhandlingen med aktor, forsvarer, meddommere og to praktikanter fra tingretten til stede. Utvalget legger videre til grunn at forsvareren kommenterte dommerens uttalelse, men partene er ikke helt enige om hva som ble sagt. Det synes imidlertid å være enighet om at forsvareren sa noe om at dommerfullmektigen i alle fall hadde en fersk juridikum. e.l.

Det må foreligge uheldig dommeratferd over en viss terskel for at utvalget skal reagere med kritikk eller advarsel. Tilsynsutvalget har kommet til at dommerens uttalelser ikke overstiger denne terskelen, men at hans opptreden ligger nær opp til en disiplinærreaksjon.

Tilsynsutvalget har i en slik situasjon anledning til å gi uttalelse om hva som er god dommerskikk, og kan i den forbindelse komme med merknader til dommerens opptreden uten å gi kritikk eller advarsel, jf. domstoloven § 236 tredje ledd. Utvalget har funnet grunn til å gi uttalelse om dommerens opptreden.

Utvalget finner at den påklagede uttalelsen er lite skjønnsom. Uttalelsen etterlater inntrykk av at dommerfullmektigens avgjørelse ikke bør tillegges vekt fordi hun er så ung og uerfaren. Etter Tilsynsutvalgets oppfatning var det helt unødvendig av innklagede å kommentere dommerfullmektigens alder/erfaring i åpen rett, i forbindelse med diskusjonen med forsvareren. Dommere bør fremstå som profesjonelle, være gode rollemodeller og kunne håndtere ordveksling i rettsmøter uten å ty til nedlatende kommentarer. I denne saken var det for øvrig to praktikanter ved tingretten til stede, noe som aktualiserte behovet for at dommeren opptrådte som god rollemodell.

Tilsynsutvalget har også merket seg at innklagede i en etterfølgende samtale med klager har bemerket at hans uttalelse ikke vil medføre noe problem, siden dommerfullmektigen snart skal slutte ved tingretten. Dette indikerer at han ikke føler grunn til å beklage uttalelsen og bemerkningen fremstår som lite innsiktsfull.

Utvalget viser for øvrig til innklagedes bemerkninger til klagen, der han bl.a. har anført at saken må anses oppgjort på stedet på grunn av klagers replikk om dommerfullmektigens nyere eksamen. Utvalget er ikke enig i denne betraktningen, men har likevel tatt hensyn til dette i totalvurderingen av innklagedes opptreden.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.